

خلاصه حمل و نقل

پویا بهزادنیا

▶ نرخ اعلامی توسط خطوط کشتیرانی و کریرها به فورواردها به صورت online می باشد و تمام هزینه های حمل محاسبه شده است.

▶ Estimated Time of Arrival (ETA)

▶ زمان ورود اولین و دومین کشتی به بندر

▶ Cut off time

▶ زمانی که لیست کشتی بسته می شود.

▶ Shipping Order / Shipping Instruction

▶ دریافت دستور حمل

درخواست Hold

- ▶ محموله تا اطلاع ثانوی بارگیری نشود.
- ▶ صاحب کالا بایستی به صورت مکتوب روی سربرگ با مهر و امضاء مجاز درخواست خود را ارسال کند و در آن مسئولیت کلیه هزینه‌های حق توقف کانتینر را بر عهده بگیرد.
- ▶ بعداً با ارائه درخواست Un-hold مجدداً از کشتی‌رانی درخواست می‌کنیم که محموله بر روی اولین کشتی حمل شود.
- ▶ معمولاً اصلاحات تا پیش از حرکت کشتی به صورت رایگان و پس از حرکت کشتی با دریافت هزینه اصلاحات انجام می‌پذیرد.

❖ ارائه Bill Of Lading

▶ صاحب کالا (shipper) درخواست:

- ۳ نسخه‌ی اصل
- ۳ نسخه‌ی کپی Non-Negotiable (غیر قابل معامله و انتقال)
- ۱ نسخه از کشتیرانی تحویل می‌گیریم، shipper تحویل می‌گیرد ← برابر اصل شده

❖ به ۶ نسخه Full Set Of Original گفته می‌شود.

❖ به ۱ نسخه جهت ارائه به اتاق بازرگانی برای دریافت گواهی مبدأ یا جایزه صادراتی

✓ Shipper، ۳ نسخه‌ی اصل را به Consignee می‌دهد.

✓ چنانچه مشتری تلکس ریلیز بخواهد، باید Shipper با مهر و امضاء صاحبان امضاء

شرکت، درخواستی مبنی بر تحویل محموله بارنامه شماره ..... به Consignee در

بندر مقصد بدون ارائه اصل بارنامه برای شرکت ارسال کند. فورواردر هزینه‌های مربوطه را

دریافت می‌کند و پرداخت هزینه‌ها به کشتیرانی بعد از تأیید مسئول فروش و واحد مالی

کشتیرانی، درخواستی را به خط کشتیرانی می‌دهد.

▶ کشتیرانی بعد از دریافت درخواست از فورواردر، یک ایمیل به مسئول واردات بندر مقصد زده و رونوشتی از آن را برای شرکت می‌فرستد. و شرکت این ایمیل را برای Shipper می‌فرستد. Shipper هم به Consignee می‌فرستد تا بارنامه تحویل بگیرد.

✓ برای هر محموله فقط یک بارنامه و یا تلکس ریلیز صادر می کند.

✓ اگر بارنامه صادر شود و بعد پشیمان شود و درخواست تلکس ریلیز کند باید هزینه‌ی اضافه بدهد.

✓ اگر بارنامه گم شود، باید ضمانت دهد تا مجدداً صادر شود.

► **Shipper**: فرستنده کالا یا فروشنده

► **Consignee**: گیرنده کالا یا خریدار

► **Notify Party**: شخصی که رسیدن بار به مقصد را به ایشان اطلاع می‌دهند.

► **Port of loading**: بندر بارگیری.

► **Port of discharge**: بندر تخلیه.

► **Final Place of Delivery**: مقصد نهایی حمل.

- ▶ **Container(s) No**: شماره کانتینر
- ▶ **Description of goods**: نام و مشخصات کامل کالا Quantity/No. & Kind of
- ▶ **Net Weight**: وزن خالص (یعنی وزن کالا بدون بسته‌بندی)
- ▶ **Gross**: وزن ناخالص (یعنی وزن خالص کالا به اضافه وزن بسته‌بندی)
- ✓ هر دو باید بر حسب kg باشد.
- ▶ **Let No**: سری ساخت، فروشنده‌ها برای کالاهای خود یک سری مشخصات درج می‌کنند.
- ▶ **dimension**: ابعاد (طول، عرض، ارتفاع)

پیش‌کرایه: Prepaid

پس‌کرایه: Collect

روش پرداخت: **Terms of payment**

کالای خطرناک: UN NO

Imco Class

درجه حرارت (دما) به سانتیگراد. در کانتینرهای یخچالی، بدون آن

دستور حمل باطل است.

تهویه (on / off) به جای Nil off، نیز می‌توان نوشت.

رطوبت: **Humidity**

▶ **vessel name**: نام کشتی

▶ **Voyage No**: شماره سفر کشتی (Voy No)

▶ **Free Time**: روزهای معافیت: روزهای خاصی که در بوکینگ مشخص می‌شود و

صاحب کالا مهلت دارد تا کانتینرها را پر کند. تعداد روزهای معافیت در بندرعباس

۱۰ روز می‌باشد و اگر انصراف بدهد باید هزینه ۱۰ روز را بدهد.

▶ **درخواست متمم:** معمولاً تا دو روز قبل از رسیدن کشتی به مبدأ، تمام کانتینرها به طور کامل به کشتی رانی تحویل داده می شود.

• اگر پس از بسته شدن لیست کانتینرهای یک کشتی کانتینر بخواند وارد لیست شود با دریافت هزینه ای به نام هزینه ای متمم به لیست اضافه می شود.

▶ **CY (محوطه کانتینری)** **(Container Yard)**

▶ محوطه ای مناسب برای کانتینرها در گمرک

اسناد حمل

- ▶ اگر Proforma پیش فاکتور باشد، Commercial فاکتور قطعی است.
- ▶ گواهی ضد عفونی (Fumigation Certificate)
- ▶ گواهی بهداشت و سلامت دام (Health veterinary & Sanitary Certificate)
- ▶ لیست بسته بندی (Packing List)
- ▶ گواهی مبدا (Certificate Of Origin)
- ▶ گواهی بازرسی (Inspection Certificate)
- ▶ گواهی آنالیز (Analysis Certificate)

صورت بسته بندی / سیاهه عدل بندی (Packing list)

- ▶ برای هر پارتهی کالا که شامل چندین صندوق ، عدل یا بسته می باشد.
- ▶ در این صورت شماره هریک از صندوق ها و محتویات آن - وزن با ظرف- وزن ناخالص و حتی المقدور وزن خالص تعیین می گردد.

سیاهه تجاری / فاکتور (Commercial Invoice)

سندی است حاوی اطلاعاتی درخصوص کالا یا کالاهای فروخته شده که فروشنده بنام خریدار صادر می کند.

سیاهه کنسولی (consular Invoice)

- ✓ تعیین و تأیید قیمت واقعی محصول فاکتور
- ✓ دامپینگ صورت نگیرد.
- ✓ مقامات گمرکی کشور واردکننده راحت تر حقوق و عوارض کالا را تعیین می کنند.
- ✓ تأیید گواهی مبدأ

گواهی کیفیت (Certificate of Quality)

یا

گواهی بازرسی (Inspection Certificate)

► سندی است که در آن فروشنده یا تولیدکننده گواهی می‌کند که مشخصات کیفی کالای ارسال با آنچه که در قرار داد فروش مقرر شده مطابقت دارد.

گواهی مبدأ (Certificate of Origin)

- ▶ سندی است که کشور تولیدکننده کالای فروخته شده را معلوم می‌سازد.
- ▶ توسط اتاق بازرگانی صادر می‌شود.
- ▶ در صورت وجود روابط بین دولت‌ها، با گواهی مبدأ می‌شود از تخفیف گمرکی یا معافیت برای آن استفاده کرد.
- ▶ مدارک لازم برای صدور گواهی مبدأ: ۱- پیمان نامه ارزی ۲- اظهارنامه گمرکی ۳- بارنامه

گواهی وزن

Certificate of weight / weigh Note

- ▶ سندی است که وزن کالای معین را گواهی می کند.
- ▶ غالباً شخص ثالثی (به جز خریدار و فروشنده) صادر می کند.
- ▶ قبض باسکول است.

متصدی حمل و نقل / حمل کننده (Carrier)

- ▶ متصدی حمل و نقل در ازاء اجرتی متعهد می‌شود که شخص یا چیزی را از محلی به محل دیگر با شرایط معین یا بوسیله معینی برساند. مانند شرکت های کشتیرانی، باربری و...
- ▶ متصدی حمل و نقل مسئول تلف شدن یا گم شدن یا نقص یا تأخیر در حمل و نقل کالا است مگر در موارد زیر:
  - ✓ خسارت ناشی از جنس کالا
  - ✓ خسارت ناشی از تقصیر ارسال کننده یا مرسل الیه
  - ✓ خسارت ناشی از قوه ی قهریه – فورس ماژور

▶ درمورد تأخیر، متصدی حمل و نقل مسئولیتی به عهده نمی گیرد مگر اینکه صراحتاً مدت معینی برای حمل بار اعلام کرده باشد.

▶ اگر کسی (فروشنده-گیرنده) مخارج متصدی حمل و نقل را نپردازد، می تواند مال التجاره را برای تحقق حقوق خود بفروشد.

- ▶ بارنامه ای که توسط متصدی حمل و نقل صادر نشده باشد ، موردقبول بانک نخواهد بود، مگر بارنامه مرکب فیاتا که به تأیید ICC برسد یا کرییر خود متصدی و یا نمایندش باشد.
- ▶ درمورد تأخیر، حداکثر خسارت برای متصدی حمل و نقل، ۲ برابر کرایه حمل است.

واسطه (کارگزار، نماینده) حمل و نقل (Forwarder)

▶ صرفاً واسطه ای حرفه ای میان فرستنده و گیرنده و متصدی یا متصدیان حمل و نقل عمل می نماید.

▶ انتخاب بهترین مسیر حمل - انتخاب حمل کننده و بهترین روش حمل - انبارداری - بیمه - بسته بندی - بارگیری - تخلیه - به صورت نماینده ی کشتیرانی انجام وظیفه می کند.

بارنامه دریایی

✓ در صورتی که در بارنامه عبارت **Received for shipment** درج شده باشد، بدین معنی است که کالا توسط شرکت کشتیرانی جهت حمل دریافت شده است. نشانه حمل قطعی کالا نمی‌باشد.

✓ اگر عبارت **on board** نوشته شود، این اطمینان را به خریدار می‌دهد که اختیار کالا از دست فروشنده خارج شده و حمل آن قطعی است.

- ✓ اگر کالای تحویل داده شده به کشتی از **لحاظ ظاهری** در بسته‌بندی خوب و سالم ارائه شود و در بارنامه جمله‌ای مبنی بر آسیب‌دیدگی کالا نباشد، اصطلاحاً این بارنامه را **Clean** می‌نامند. (مانند تعدادی از جعبه‌ها شکسته، ظروف نشتی دارند، برخی اقلام دست دوم هست، را نداشته باشد)
- ✓ بارنامه دریایی سند مالکیت کالا می‌باشد و قابلیت ظهرنویسی و انتقال به فرد دیگر را دارد و به نام هر کسی که صادر شود، آن شخص مالک کالا محسوب می‌شود.
- ✓ مواد و شرایط حمل می‌بایست در پشت بارنامه درج شود و بارنامه پشت سفید مورد قبول نیست. این شرایط معمولاً به صورت از پیش تایپ شده و بسیار ریز در پشت بارنامه چاپ شده است.

وضعیت پرداخت کرایه حمل به دو صورت ذیل مشخص می‌شود:

1. کرایه حمل پرداخت شده در مبدا (**Freight Prepaid**)
  2. کرایه حمل قابل پرداخت در مقصد (**Freight Prepaid at Destination**)
- اگر قرار باشد فروشنده پرداخت کند حالت (۱) باید در بارنامه نوشته شود.

بارنامه مرکب (Multimodal B/L)

▶ توسط فورواردر صادر می شود.

▶ فورواردر کلیه مسئولیت ها را از زمان وصول کالا توسط اولین وسیله حمل تا تحویل آن در مقصد را می پذیرد.

▶ برای پوشش حداقل دو روش حمل توسط شرکت حمل کننده کالا صادر می شود.

▶ موارد مندرج در سند حمل مرکب مشابه بارنامه دریایی است.

▶ سند مالکیت کالا است، قابل ظهرنویسی و انتقال به غیر است. این سند توسط حمل کننده، نماینده حمل کننده، ناخدای کشتی و یا نماینده ناخدای کشتی قابل امضا است.

▶ مواد و شرایط حمل می بایست در پشت سند حمل مرکب درج شود و سند حمل پشت سفید مورد قبول نیست.

بارنامه سراسری (Through bill of Lading)

▶ توسط carrier صادر می‌شود.

▶ یک بارنامه قابل معامله بوده و از این لحاظ هیچ‌گونه تفاوتی با بارنامه معمولی ندارد.

▶ تنها به جای شرایط مفصل و ریز مندرج در ظهر بارنامه‌های سنتی، یک عبارت کوتاه چند خطی

استاندارد در روی بارنامه چاپ شده است که نشانگر شرایط بارنامه می‌باشد.

▶ وقتی برای انتقال کالا از حداقل دو نوع وسیله‌ی حمل استفاده شود. اولین شرکت حمل‌کننده

اقدام به صدور بارنامه سراسری می‌کند و خود ترتیب سایر وسایل حمل تا مقصد را می‌دهد. ولی

در عین حال، نام وسایل حمل بعدی در هنگام صدور بارنامه معلوم نیست.

▶ مسئولیت کریر تنها تا زمانی هست که کالا در اختیار اوست.

بارنامه حمل دربست

- ▶ هنگامی که کشتی توسط شخص و یا شرکتی جهت حمل کالا به صورت دربست اجاره شود، این سند را بارنامه چارتر می نامند.
- ▶ بارگیری کالا در کشتی توسط عبارت shipped on board در این سند حمل مشخص می شود.
- ▶ این بارنامه توسط ناخدا، نماینده ناخدا، مالک کشتی، نماینده مالک، اجاره کننده و یا نماینده اجاره کننده، امضا می شود.

▶ بارنامه قابل انتقال و معامله (Negotiable b/L)

✓ زمانی که بارنامه به حواله کرد (To order) صادر شده باشد، قابل معامله و انتقال است.

▶ بارنامه غیرقابل معامله (Non negotiable sea- way b/L)

✓ فقط به شخصی که در متن بارنامه به عنوان گیرنده کالا اعلام شده، تحویل می گردد.

▶ بارنامه آن بورد (On board)

✓ یعنی کالا در خن کشتی جا داده شده است و حتماً با آن کشتی حمل خواهد شد. (به

بانک و به طرفین این اطمینان را می دهد)

▶ **بارنامه آن دک (On Deck):**

✓ یعنی کالا در خن کشتی جا نگرفته بلکه روی عرشه کشتی قرار گرفته و بسته به نوع کالا آسیب پذیر است. (برخی کالاها باید روی عرشه کشتی قرار گیرند مانند آهن آلات)

✓ بانکها از پذیرش و معامله اینگونه بارنامهها امتناع می کنند.

short form b/l

▶ بارنامه پشت سفید یا ملخص (خلاصه)

- ✓ یک بارنامه قابل معامله بوده و از این لحاظ هیچ‌گونه تفاوتی با بارنامه معمولی ندارد.
- ✓ تنها به جای شرایط مفصل و ریز مندرج در ظهر بارنامه‌های سنتی، یک عبارت کوتاه چند خطی استاندارد در روی بارنامه چاپ شده است که نشانگر شرایط بارنامه می‌باشد.

بارنامه پیات (Stale b /L)

▶ به بارنامه‌ای که از تاریخ آن ۲۱ روز گذشته باشد، گفته می‌شود.

بارنامه گروهی (groupage b /L)

▶ فورواردها مجازند کالاهای همگونی که توسط فروشندگان مختلف به مقصد یکسان ارسال می‌شوند به صورت گروهی بسته‌بندی کرده و به عنوان یک محموله ارسال نمایند. مالک کشتی اقدام به صدور بارنامه گروهی، گروپاژ می‌کند.

▶ چون فوروارد نمی‌تواند بارنامه صادر شده توسط مالک کشتی را به فروشندگان بدهد. اقدام به صدور **بارنامه داخلی (house b /L)** می‌کند و در مقصد نماینده فورواردر اقدام به گشایش محموله گروهی نموده و براساس house b/L کالاهای فرستاده شده را به گیرندگان آنها تحویل می‌دهد.

✓ بارنامه‌های مذکور، غیرقابل معامله و انتقال می‌باشند.

✓ مسئولیت کالا هم با فورواردر است.

اسناد فیاتا (FIATA Documents)

▶ **FIATA**: فدراسیون جهانی فورواردرها

✓ فیاتا نماینده صنعت فورواردری، بزرگترین سازمان غیر دولتی در حوزه حمل و نقل است.

▶ **FIATA FCR**: گواهی رسید فورواردر.

▶ **FIATA FCT**: گواهی حمل فورواردر که شامل فهرست بسته‌بندی کالاها می‌باشد.

▶ **FWR**: رسید انبار فیاتا.

▶ **(FIATA Multimodal Transport b/l) FBL**: بارنامه - قابل معامله - حمل

مرکب فیاتا - لیست انجمن‌های صادرکننده.

▶ **FWB (FIATA Waybill):** راهنامه - غیر قابل معامله - حمل مرکب فیاتا - لیست انجمن های صادرکننده.

▶ ✓ دلیل مشخص شدن راننده در حمل زمینی است.

▶ ✓ دلیل انعقاد قرارداد حمل است.

▶ ✓ دلیل بارگیری روی وسیله نقلیه است.

▶ **FIATA SDT:** اظهارنامه فرستنده برای حمل کالای خطرناک.

▶ **FIATA SIC:** گواهی وزن.

▶ **FFI:** دستورالعمل حمل فیاتا.

(Liner b / L)

کشتی خط مسیر منظم یا لاینر

- ▶ اگر کشتی‌ها در مسیرهای منظم و مرتبی در رفت و آمد باشند، تحت برنامه از پیش تنظیم شده‌ای در زمان‌های مشخص به بنادر خاص وارد یا خارج شوند.
- ▶ ایمن تر هستند.
- ▶ دارای گواهینامه‌های معتبری از لحاظ استاندارد و بازرسی هستند.

کشتی‌های Trump

- ▶ در مسیرها و خطوط منظم فعالیت نمی‌کنند و محموله را به هر نقطه‌ای که توافق شود، حمل می‌کنند.
- ▶ بازدیدهای سالیانه و نیز گواهینامه های دوره ای بازرسی و استاندارد دی وجود ندارد.
- ▶ معمولاً به صورت دربستی اجاره داده می‌شوند.
- ▶ کالاهای حمل شده با آن‌ها دارای بارنامه دربستی بوده.

کانتینر (Container)

ابعاد (متر)	وزن کانتینر (تن)	وزن جایگزینی (تن)	ابعاد (فوت)
۶×۲/۳۴×۲/۲۸	۲	۲۰	۲۰×۸×۸
		۳۰	۳۰×۸×۸
۱۲×۲/۳۴×۲/۲۸	۵/۳	۴۰	۴۰×۸×۸

انواع کانتینرها

- ▶ ۱- کانتینرهای معمولی
- ▶ ۲- کانتینرهای دمایی که دارای عایق بندی خاص می‌باشند. بخاری دار و سردخانه ای
- ▶ ۳- ترابری گاز و مایعات
- ▶ ۴- بسته بندی شده
- ▶ ۵- سکوئی شکل
- ▶ ۶- تاشو
- ▶ ۷- نوع هواترایی

عوارض حمل و نقل

▶ عوارض حمل و نقل بر وسایل نقلیه خارجی که محمولات وارداتی را حمل می نمایند، تعلق می گیرد.

▶ ریلی ⇐ پرداخت ۱۰٪ کرایه حمل

▶ کامیون خارجی ⇐ پرداخت ۱۰٪ کرایه حمل یا \$۵۰ یا معادل ریالی آن

▶ کشتی ⇐ پرداخت ۱۰٪ کرایه حمل

▶ ناوگان ایرانی چون امکانات حمل مواد شیمیایی را به صورت مایع فله ندارند، حمل کالاهای مذکور با ناوگان خارجی **با اخذ مجوز از وزارت راه، بدون پرداخت عوارض امکان پذیر است.**

برخی از اصطلاحات حمل و نقل دریایی

▶ دیسپاچ (Dispatch)

- پاداش تخلیه و بارگیری قبل از موعد است.
- نقطه مقابل دموراژ است.

▶ دموراژ (Demurrage)

- هزینه ای است که از صاحب کالا بدلیل دیرکرد در عودت یا تحویل کانتینر بعد از سپری شدن فری تایم اخذ میگردد.

سورشارژ (Surcharge) ▶

اضافاتی که به کرایه تعلق می‌گیرد.

• LIFO (Liner in, Free out)

بارگیری به عهده کشتیرانی - تخلیه به عهده صاحب کالا است.

• LILO (Liner in, Liner out)

بارگیری با کشتیرانی و تخلیه به عهده کشتیرانی است.

• FILO (Free in, Liner out)

مخارج بارگیری به عهده‌ی صاحب کالا و تخلیه به عهده کشتیرانی است.

• FIO (Free in & out)

مخارج بارگیری و تخلیه هر دو به عهده‌ی صاحب کالا است.

▶ ظرفیت ناخالص کشتی (GRT)

- عبارت است از ظرفیت فضاهای موجود در کشتی (انبارهای کالا، کلیه مخازن مربوط به سوخت و آب، موتورخانه، فضاهای مورد نیاز برای خدمه و مسافرین و فضاهای بالای عرشه که قابلیت بارگیری بر آنها وجود دارد.
- برحسب فوت مکعب محاسبه و هر ۱۰۰ فوت مکعب برابر یک تن ظرفیت ناخالص کشتی است.

▶ ظرفیت خالص کشتی (NRT)

□ فضاهای مربوط به خدمه و موتورخانه و... کسر می شود.

▶ ظرفیت بارگیری (DWT)

- باری که در انبارهای کشتی + مخازن سوخت + مخازن آب + وزن مسافرین و خدمه
- واحد اندازه گیری، تن می باشد.

▶ آب خور کشتی (Draft)

□ ارتفاعی که کشتی در حداکثر بارگیری به آب می نشیند را آب خور کشتی می نامند.

دوبه (Bage) ▶

- وسایل نقلیه آبی بزرگتر از قایق‌های معمولی که خود موتور ندارند.
- ولی به وسیله یدک‌برهای موتوردار کشیده می‌شوند.

دوبه کاری (Barging) ▶

- در مواردی کشتی در لنگرگاه توقف می‌کند و محموله آن به وسیله‌ی دوبه یا بارج به اسکله و ساحل حمل می‌شود، دوبه کاری انجام می‌گیرد.

▶ **لنگرگاه (Anchorage)**

- در بنادری که اسکله کافی و مساعد برای پهلو گرفتن کشتی‌ها وجود ندارد، کشتی در فاصله‌ای از اسکله لنگر می‌اندازد تا از طوفان و... محفوظ بماند (از لحاظ عمق) و کالای خود را با دوبه، تخلیه یا بارگیری می‌کند.

▶ **ظرفیت اسمی (Nominal capacity)**

- میزان عملکرد عوامل ذی‌ربط در جریان عبور کالا از بندر در طول یک شیفت کاری، در حالتی که بدون وقفه و با حداکثر قدرت به کار ادامه دهد.

▶ **ظرفیت عملیاتی (Operational capacity)**

- یا عملکرد واقعی بندر، یعنی جمع توان واقعی کلیه عوامل ذی‌ربط در عبور کالا.

➤ اسکله (Berth):

➤ پلی است که در بندرگاه از خشکی به طرف آب دریا یا رودخانه قابل کشتیرانی پیش می رود.

➤ تأسیسات بندری (Port facilities):

➤ به مجموعه اماکنی از قبیل انبارهای مسقف، محوطه های روباز، سیلوها، سردخانه ها جهت دپوی کالا و ساختمان های اداری گفته می شود.

➤ تجهیزات بندری (Port equipments):

➤ به کلیه وسایلی اطلاق می شود که جهت تخلیه و بارگیری کالا ها به کار گرفته می شود. کامیون، جرثقیل، لیف تراک و ....

➤ **انتظار نوبت در لنگرگاه (Waiting time):**

- زمان انتظار، کل زمان بین لحظه ورود کشتی به لنگرگاه و لحظه پهلوگیری است.

➤ **زمان توقف در اسکله (Service time):**

- کل زمان بین پهلوگیری و خروج از بندر.

➤ **زمان توقف در بندر (Turn-round time):**

- کل زمان بین لحظه‌ی ورود کشتی به لنگرگاه و خروج از آن را می‌گویند.

▶ ترخیصه (Delivery order):

- سندی است که از طرف شرکت حمل و نقل (فورواردر، کریر) بلامانع بودن انجام تشریفات گمرکی توسط صاحب کالا را به گمرک اعلام می‌نماید.
- وقتی صاحب کالا می‌خواهد کالا را از گمرک ترخیص کند، باید حواله‌نامه‌ای از طرف مؤسسه‌ی حمل و نقل به گمرک ارائه کند (در واقع مفاصا حساب است).

▶ قبض انبار:

- سندی است که توسط سازمان انبارهای عمومی صادر گردد و هنگامی که کالای وارداتی به امکان گمرکی می‌رسد این قبض لحاظ می‌شود و صاحب کالا با این سند می‌فهمد که کالای در اختیار انبارهای عمومی که از سازمان‌های گمرک است، می‌باشد.

(CMIR)

راهنامه کامیون

- ▶ حمل بین‌المللی کالا از طریق جاده و با وسیله نقلیه زمینی.
- ▶ محل دریافت و تحویل کالا در ۲ کشور مختلف باشد.
- ▶ اگر یکی از طرفین عضو کنوانسیون باشد مقررات CMR حاکم و معتبر است.
- ▶ سند مالکیت کالا نیست و قابل معامله و واگذاری نمی‌باشد.
- ▶ در صورتی که در طول سفر کالا از کامیون تخلیه و بارگیری نشود، مقررات CMR بر حمل و نقل مرکب شامل می‌گردد.
- ▶ در ۶ الی ۱۴ نسخه صادر می‌گردد که سه نسخه آن اصلی می‌باشد.

Rail Way Bill

راه نامه ریلی

- ▶ راه نامه راه آهن سندی است که توسط شرکت های راه آهن در ایستگاه بارگیری صادر می شود.
- ▶ غیرقابل معامله و غیرقابل انتقال است. (با ظهرنویسی آن نمی توان آن را به دیگری انتقال داد).
- ▶ به محض اینکه راه آهن مبدا، کالای همراه با راه نامه رو پذیرفت، قرارداد حمل منعقد می شود و قبول آن با ممهور شدن راه نامه و مهر تاریخ دار در مبدا تایید می شود.

راه نامه CIM

- ▶ برای حمل و نقل کالا به کشورهای خاور نزدیک و اروپاست.
- ▶ در چهارچوب تعرفه TEA است.
- ▶ به وسیله راه آهن صادر می شود.
- ▶ در صورت ورود و خروج از ایستگاه راه آهن رازی استفاده می شود.
- ▶ در ۵ نسخه صادر می شود، نسخه چهارم در اختیار فروشنده است، گیرنده کالا با ارائه نسخه چهارم که از فروشنده دریافت داشته، اصل راه نامه را در مقصد تحویل می گیرد.

راه نامه SMGS

- ▶ برای حمل و نقل کالا با واگن به کشورهای مستقل مشترک‌المنافع صادر می‌شود.
- ▶ در صورت ورود و خروج از ایستگاه راه آهن جلفا مورد استفاده قرار می‌گیرد. (از جلفای ایران تا جلفای روسیه قابل اجراس)
- ▶ گیرنده کالا با ارائه نسخه دوم راه نامه - Duplicate Rail Way - که از فرستنده دریافت داشته، اصل راه نامه را در مقصد تحویل می‌گیرد.

▶ کالاهائی که از مبادی راه آهن میرجاوه وارد ایران می گردد که مقصد این کالاها ایستگاه راه آهن زاهدان می باشد. مقررات حاکم بر این راه نامه های راه آهن، مقررات داخلی دو کشور می باشد .

✓ در سال ۱۹۸۲ با توجه به افزایش حجم کالا و مسافر ، مقررات حقوقی یک نواختی به نام **کوتیف COTIF** به منظور تسهیل در حمل مسافر و بار در حمل و نقل بین المللی با راه آهن به وجود آمد . کشور ما این مقررات را از تاریخ اول اکتبر ۱۹۸۵ پذیرفت و به مرحله اجرا درآورد .

راهنامه هوایی

▶ این سند در ۱۲ نسخه صادر می‌شود، ۳ نسخه‌ی آن اهمیت دارد:

(۱) برای کرییر Carrier

(۲) گیرنده کالا Consignee

(۳) فرستنده کالا Shipper

✓ سند مالکیت کلاست ولی قابل معامله نیست. فقط یک رسید است.

✓ باید حاوی Flight stamp باشد. (مهر شرکت هواپیمایی، تاریخ و شماره پرواز)

✓ در عملیات بانکی ارائه نسخه shipper به همراه اسناد حمل الزامی است.